

משרד החינוך

מערכת שידורים לאומית

קולנוע ומדיה

מרחקי צילום בקולנוע

עם המורה והעיתונאי: שמוליק מזרחי

מה נלמד היום?

- נכיר מושגים בסיסיים בעולם הצילום
- נלמד ונרכוש ידע בנושא מרחקי וגדלי צילום בקולנוע
- נתרגל מרחקי צילום תוך צפייה בקטע מסרט ישראלי

מה להביא לשיעור?

מסביב לעולם עם הצלם

צלם הוא אדם העוסק בצילום תצלומים או קטעי וידאו באמצעות מצלמה.

- קיימים סוגים רבים של צלמים ביניהם:

- צלם טבע, עיתונות, אופנה, חתונות, ספורט ועוד.

- אנחנו נתמקד בתפקידו של צלם הקולנוע.

הידעתם

ישנן מספר בחירות לא קטן שצלמים עושים בכל צילום וצילום.

אחת מהבחירות הכי חשובות היא גודל "הפריים", באיזה גודל נלקחת התמונה.

כל אחת מנקודות מבט אלו משפיעה על התחושה שהצילום מעביר ומבחינת עמדת הכוח של הצלם או המצולם.

מושגים בסיסיים בצילום

פריים

פריים הינו תמונה בודדת מרצף תמונות המרכיבות את הסרט. הפריימים רצים אחד אחרי השני על מנת ליצור אשליה של תנועה בעיניי הצופה. לכל סרט נקבעת בעת הצילום מהירות פריימים. הסטנדרט הקולנועי הוא 24 פריימים בשניה.

שוט Shot

המילה שוט מגיע מהמילה "שוטינג" – צילום/צילומים. שוט הוא היחידה הקטנה ביותר בצילום הקולנועי, קבוצת שוטים מרכיבה סצנה אחת בסרט.

גדלי פריים/גדלי שוט

בקולנוע נשתמש בגדלי פריים שונים על מנת להעביר ולהשפיע רגשית על הצופה ולמסור לו מידע על ההתרחשות בסרט. הפריים יכול להיות אנשים, נופים, מבנים, בעלי חיים ולמעשה כל נושא שמצולם.

גדלי הפריים מהווים בסיס ליצירה הקולנועית ועל כל יוצר קולנוע לזכור את שמותיהם ומשמעותם. נעבור כעת על גדלי הפריים בקולנוע.

אקסטרים לונג שוט

האקסטרים לונג שוט יתפוס את הנושא ממרחק רחוק מאוד ויראה שטח נרחב עד כדי כך שפרטי הנושא כמעט ולא יהיו ניתנים לזיהוי. השימוש בשוט זה מגיע בדרך כלל מהרצון להציג את סביבת ההתרחשות ופחות כדי להתמקד בנושא הצילום.

טיפ:

שימו לב כמה פרטים יש בתמונה:
רכבת, מסילות, רכס הרים ועננים

גדלי פריים/גדלי שוט

בקולנוע נשתמש בגדלי פריים שונים על מנת להעביר ולהשפיע רגשית על הצופה ולמסור לו מידע על ההתרחסות בסרט. הפריים יכול להיות אנשים, נופים, מבנים, בעלי חיים ולמעשה כל נושא שמצולם.

גדלי הפריים מהווים בסיס ליצירה הקולנועית ועל כל יוצר קולנוע לזכור את שמותיהם ומשמעותם. נעבור כעת על גדלי הפריים בקולנוע.

אקסטרים לונג שוט

האקסטרים לונג שוט יתפוס את הנושא ממרחק רחוק מאוד ויראה שטח נרחב עד כדי כך שפרטי הנושא כמעט ולא יהיו ניתנים לזיהוי. השימוש בשוט זה מגיע בדרך כלל מהרצון להציג את סביבת ההתרחשות ופחות כדי להתמקד בנושא הצילום.

טיפ:

שימו לב כמה פרטים יש בתמונה:
רכבת, מסילות, רכס הרים ועננים

לונג שוט

הלונג שוט יציג שטח נרחב מעט פחות מהאקסטרים לונג שוט ויראה את סביבת הנושא שבה יהיה ניתן גם לזהות פרטים של דמויות ועצמים בפריים. השימוש בשוט זה מגיע בדרך כלל מהרצון להראות את סביבת ההתרחשות ובנוסף לתת לצופה אפשרות לזהות את נושא הצילום בפריים.

טיפ:

שימו לב שהצופה מקבל תמונה רחבה של הסביבה ובאותו זמן מזהה בברור גם את הגברת עם הבלונים

מדיום שוט

השוט הבינוני יציג שחקן מעל גובה המותניים ומעלה. מטרת שוט זה הינה למקד את הצופה ברגשות שמביע השחקן אך עדיין להשאיר מרחב לתנועות גופו העליון.

טיפ:

שימו לב כיצד מבנה עתיק מצולם רק בחצי העליון שלו

קלוז אפ

הקלוז אפ יציג את הדמות קצת מתחת לקו הכתפיים ומעלה כשפניו של השחקן ממלאות את רוב הפריים. מטרת שוט זה הינה למקד את הצופה לגמרי על פניו של השחקן והרגש אותו מביע השחקן, השוט בא לידי ביטוי בעיקר בזמן דיאלוג.

טיפ:

שימו לב כיצד פני הילדה מצולמים
באופן ברור ומורגש

אקסטרים קלוז אפ

בסוג שוט זה נוכל להתמקד גם על חלקים אחרים בגופו של השחקן כגון: יד המחזיקה חפץ, כיווצי שפתיים, נקישות של אצבעות על שולחן ועוד. כמו כן נוכל לצלם מקרוב מאוד עצמים שונים במרחב הסצנה שלנו או בכל מקום אחר. האקסטרים קלוז אפ הוא גודל הפריים המיוחד ביותר מבין השוטים הקולנועיים מפני שהוא היחיד שאינו תואם לראייה האנושית.

טיפ:

שימו לב להבחנה אפילו לגוון צבע העיניים

מכיוון שבמציאות כדי שנוכל לראות משהו ממרחק כה קרוב יהיה עלינו להיצמד אליו בצורה שאינה טבעית, לכן השוט הזה הינו ייחודי לקולנוע ובעל השפעה חזקה על רגשות הצופה.

לסיכום

כפי שכבר אמרנו גדלי הפריים הם בסיס קולנועי וחלק מהשפה האוניברסלית של הקולנוע. כאשר תגידו לכל יוצר קולנוע בעולם שאתם רוצים לצלם דמות בקלוז אפ הוא יבין מיד למה אתם מתכוונים.

חשוב לזכור את משמעות גדלי הפריים, ואת הקיצורים שלהם מפני שהם יופיעו כל הזמן במסמכי הפקה שישמשו אתכם בזמן הצילומים.

לחשו לי ש...

שמעתם על הסרט "הטוב, הרע והמכוער"?

אחד מסרטי "המערבונים", (ז'אנר קולנועי הבנוי על סיפורי המערב הפרוע בארה"ב) שיצא ב-1967, נחשב מאז ועד היום - לאחד מהסרטים הגדולים והחשובים בקולנוע בכל הזמנים.

ואיך זה קשור לגדלי הפריים?

בסרט שביים הבמאי האיטלקי סרג'ו לאונה, בא לידי ביטוי באופק מובהק ומדהים לאורך רוב הסצנות השימוש בגדלי פריים וזוויות צילום לאורך כל הסרט.

ממשיכים למשימה

1. חפשו ביו-טיוב וצפו בקדימון הסרט "הטוב הרע והמכוער תרגיל גודל פריים וזויות".
2. שרטטו על דף טבלה בת חמש עמודות עם שמות גדלי הפריים (אקסטרים לונג שוט, לונג שוט, מדיום שוט, קלוז אפ, אקסטרים קלוז אפ).
3. ספרו כמה פעמים הופיע כל גודל בסרטון וכתבו את המספר בטבלה.
4. מומלץ לצפות בקטע מספר פעמים.

מדינת ישראל
משרד החינוך

נוהל שימוש ביצירות מוגנות בזכויות יוצרים ואיתור בעלי זכויות

השימוש ביצירות במהלך שידור זה נעשה לפי סעיף 27א לחוק זכות יוצרים, תשס"ח-2007. אם הינך בעל הזכויות באחת היצירות, באפשרותך לבקש מאיתנו לחדול מהשימוש ביצירה, זאת באמצעות פנייה לדוא"ל

rights@education.gov.il